

LUPETA

Apare în fiecare zi de lucru.

Abonament: 1 an 24 cor., 6 luni 12 cor.,
3 luni 6 cor. — România: 1 an 40 cor.

— Telefon Nr. 47—82. —

... .. APARE
sub direcția unui
comitet de redacțiune.

Redacția și Administrația:
BUDAPESTA, VII., István-ut II
inserțiuni după învoială.
Scrisori nerambulate se refuza.

Politica în justiție.

(is) Unul dintre cei mai distinși reprezentanții ministrului de justiție, dr. Balás Elemér, procuror pe lângă tribunalul din Budapesta, în susținerea acuzei sale ridicate împotriva ziarului nostru n'a știut să invoce eri un singur moment juridic, un singur argument juridic, un singur argument obiectiv scos din legi. Cerând condamnarea acuzatului, a făcut apel la *sentimentele* juraților, a adresat solicitarea sa *patimilor* politice pe cari pretindea că le combate ridicând acuza de „agitatie”.

„Inima mea maghiară”, „sufletul meu maghiar”, aceste erau dovezile de forță ale dlui procuror când s'a adresat „juraților maghiari”, — uitând că el nu e reprezentantul ministrului de justiție Günther — *membru fruntaș al unui partid politic ajuns la ocârmuire* — ci reprezentantul unui ministru de justiție care trebuie să fie păzitorul imparțial al dreptății.

Rechizitorul de eri al dlui procuror n'a fost adresat conștiinței, judecății cumpănite, ci sentimentelor și patimilor dușmanului politic. Voi *trebuie* să-l declarați vinovat pe omul acesta, căci el e dușmanul nostru politic, e dușmanul visurilor voastre naționale. Nu dela jurați a cerut dl procuror verdict dictat de *conștiință*, ci dela maghiari, dela politicieni un verdict *patriotic*.

La constituirea curții se putea prevedea rechizitorul. Uzând de dreptul său dat prin lege, dl procuror a refuzat toți jurații la cari putea presupune cunoștințe juridice. El avea nevoie de politicieni cari simt, și se agită, și nu de bărbați cari cumpănesc și judecă, — pentru că n'a putut invoca argumente ci numai să răscoliască sentimentele. Și, poate, frazele acestui patriotism dubiu n'ar fi găsit răsunset în fața unor jurați cari știu să-și stăpâniască patimile politice.

În procesul de eri n'a învins dreptatea *obiectivă*, ci o dreptate *subiectivă*. Un român a trebuit să se apere înaintea unor *maghiari* și nu un *acuzat* înaintea *judecătorilor* săi. Acesta a fost rezultatul rechizitorului de eri.

„Procurorii mei” — cum i-a numit faimosul Polonyi într'un moment de uitare de sine — încep să introducă politica și în palatul justiției. Ca să obțină o condamnare, ei nu renunță nici chiar la armele politice militante. Căci procurorul cel mai bun e cel

care știe să stoarcă dela jurați și judecători mai multe condamnări. E temut, apreciat, laudat prin gazete, măgulit de colegi și înaintat în grad de superiorii săi.

Arivismul păcătos îi îndeamnă să ia refugiul — în lipsă de dovezi și argumente — la motive subiective. În procese pornite pentru crime împotriva averii obștești și private, ei apelează la capitaliști; în procese de crimă contra siguranței politice — la dragostea de trai comod și liniștit al burghezului; în procese de „agitatie naționalistă” — la dușmanul politic. Răscolește patimile, readește resentimentele și el care e chemat să repare insultarea dreptății, — se muncește ca să-i aducă jertfe.

Justiția pusă în serviciul politice militante nu poate să producă decât martiri. Iar o justiție a cărei condamnări sunt martiri duce la desorganizarea societății și, prin urmare, la desorganizarea statului, căci îi provocă pe cetățeni — a căror credință în sfîntenia legilor și imparțialitatea dreptății a fost zdruncinată — să-și facă ei înșiși dreptate.

Rechizitoriile în cari procurorii fac apel la interesele de clasă și aspirațiile politice sunt cel mai puternic element de demoralizare. Ele întăresc convingerea că dreptatea se măsoară cu cumpănă falsă de băcan vânător de câștig...

Justiția nu poate să urmărească condamnări cu orice preț, ci ținta ei trebuie să fie repararea ordinii sociale știrbite, iar apelul la sentimente străine de spiritul legilor e cea mai eclatantă crimă împotriva acestei ordine sociale.

Scoateți politica din rechizitorii, domnilor procurori, ca toți cetățenii acestei țări să se întărească în credința, că înaintea tribunalelor îi așteaptă dreptatea neprihănită și nu osânda cu orice preț.

„Partidul poporal pentru popor!” Cu această lozincă poporalii catolici au lansat un apel, care pare a fi numai o zală în brațul activității mai febrile, pe care ei o desvoltă de un timp încoace. Tot o manifestație a acestei activități a fost nu de mult și mișcarea făcută de unii poporali de a eși din sânul coaliției, o încercare pe care se vede că alții au judecat-o ca fiind prematură. Trei motive mai cu seamă,

se par a hotărâ această mișcare, și anume: vârsta înaintată a Monarchului, iar acum și boala Monarchului și nădejdiile, pe cari poporalii și-le fac cu privire la domnitorul, ce va să vină, apoi progresul ideilor socialiste și în sfârșit starea decrepită a coaliției, pentru care poporalii cred că mâne-poimâne se vor cauta moștenitori și ar vrea ca moștenitorii să nu se caute prea pe departe. Situația cea dintâi și cea de a treia ei nu vreau să întârzie de a o exploata; iar contra celei de a doua vreau să se apere, ori măcar să-i facă o concurență.

Reținem aci câteva puncte programatice din apelul poporalilor:

Imbunătățirea administrației și codificarea mai precisă a dreptului de petiționare, întrunire și asociare, darea progresivă, cadastru nou, o contribuție mai mare decât până aci asupra bursei.

Asigurarea minimumului necesar pentru existență.

Revizuirea legii despre execuție.

Trusturile și cartelele să fie puse sub controlul statului.

Locuințe ieftine pentru popor. Urmărirea din oficiu a usurării cu articoli de consum.

Revizuirea legii despre emigrări.

Intărirea clasei proprietarilor mici și mijlocii, ușurarea creditului.

Reducerea serviciului de arme la doi ani.

Reducerea refacțiilor secrete, în schimb introducerea unor favorisări tarifale de interes obștesc, magazine publice, asigurarea de drumuri bune pentru comunicația pe apă și pe uscat.

Revisuirea legii despre industrii.

Realizarea cât mai urgentă a autonomiei **police**...

Acest apel-proclamație ne anunță, că partidul poporal ar avea gusturi de a se face din ceea ce este astăzi, cam aceea, ce este partidul social-creștin al lui Lueger, în Viena, prin ce speculează a-și câștiga prin o trăsătură de condei și mai multe simpatii în masele de jos și favoarea viitorului domnitor. Care va să zică, partidul poporal adulmecă apropiata venire a altor vremi.

S'ar părea, că în jocurile politice ale vremilor apropiate partidul patruzecișoplist, care a păcătuit foarte mult contra sa va cădea cam pe al treilea plan. Dar cu atât mai înverșunată va trebui să fie rivalizarea între poporali și constituționali, în cari partide ambițiile și încrederea în sine înșiși crește cu atât mai mult, cu cât mai mult itele politice se încurcă.

Avis casei de Habsburg. Capul casei de Habsburg zace greu bolnav în castelul seu din Schönbrunn. La Onod „națiunea“ se adună pentru a răscoli amintirea vremilor de acum două veacuri, când în același loc „națiunea“ de atunci adunată sub steagul lui Rákoczi a detronat casa Habsburgilor. Întru adevăr pentru sărbările aranjate Duminică în comuna Onod din comitatul Borsod nici că se putea alege un moment mai grotesc.

Sondărilor ce se fac din partea guvernului prin unele ziare: dacă partidul naționalităților ar fi dispus a lăsa, ca să se treacă repede din parlament tranșarea și bugetul pentru anul viitor și să ia act cu rezignație de intențiile guvernului de a face un sufragiu universal *neuniversal* și contemplant pentru a întări și mai mult hegemonia maghiară — va trebui să se dea și se va da răspunsul convenit prin ținuta ce o va avea partidul naționalităților în debaterile parlamentare. Credem, deci, a ne putea dispensa cu totul de a răspunde prin polemii asupra unor chestiuni, cari vor trebui să se hotărască în cel mai apropiat prin alți factori și pe alt teren, decât acel al gazetăriei. Semnalăm numai „piile desiderii“ ale guvernului, cari devin din zi în zi tot mai naive, precum situația sa devine din zi în zi tot mai critică.

Atitudinea Croaților. Eri a sosit în Capitală Alexandru Rakodczay, banul Croației și a cercetat pe ministrul-președinte Wekerle, apoi pe Iosipovici, ministrul Croației. Intervievat asupra atitudinii ce vor lua-o deputații croați în dietă față cu pactul în Austria. Rakodczay a răspuns, că deoarece nu cunoaște părțile acestei convenții și atitudinea lor în aceasta chestie poate influența asupra situației lor politice, iar dezvoltarea acesteia nu se poate prevedea, nu poate da lămuriri exacte.

Banul desminte mai departe pactul deputaților croați cu naționalitățile. Se poate întâmpla însă, ca în decursul debaterilor par-

lamentare să se ajungă la interese comune; în acest caz de sine se înțelege, că Croații vor pași alături de deputații naționaliști.

La întrebarea, că ce este adevărat din vestea despre un compromis între guvern și coaliția croato-sârbă, banul a răspuns, că o astfel de încercare nu s'a făcut și nici croații n'au întreprins nici un pas în această direcție.

Chestiunea Vaida.

Chestiunii Vaida i-se dedică în «Tribuna» (15 Oct.) încă un articol. Pentru a arăta, că asupra quintesenței acestei chestiuni nu e între noi și «Tribuna» nici o divergență, precum nici nu poate să fie, dorim să constatăm următoarele: Articolul «O dilemă» publicat în Nr. din 10 Oct. al ziarului nostru din partea unui tânăr fruntaș din afa ră culmina în concluzia, că «Vaida trebuie să intre în parlament», concluzie asupra căreia stăruie și «Tribuna». Noi am dat informația pe care o primisem dela un distins reprezentant al nostru în dietă, că, dl Vaida va intra în parlament, că această intrare va avea loc în momentul pe care îl va afla de binevenit partidul național, că ceilalți deputați naționaliști sunt hotărâți a-i da dlui Vaida tot sprijinul. Credem, că și «Tribuna» e mulțumită cu această informație și ne va concede, că ori-ce precizări de amănunte ar fi prea pripite în o chestie, în care se vor amesteca încă momente, pe cari nu suntem noi în stare a le determina.

Noi am zis, tot pe temeiul acelei informații primite dela un distins reprezentant al nostru în dietă, că «dacă dl Vaida și-ar fi făcut intrarea în ziua de 10 Oct., s'ar fi putut zice, că se furișează sub scutul manifestației socialiste». Raționamentul acesta li-se pare «subred» confrăților dela «Tribuna». Iar nouă ni-se pare forțată încercarea de a scoate un contrast dintre articolul extern «O dilemă» apărut în ziarul nostru care cerea ca afacerea Vaida să nu se trăgăneze și dintre informația căreia

i-am dat loc noi, și care explica destul de bine, credem noi, pentru ce s'a evitat în 10 Octomvre intrarea dlui Vaida în parlament.

Tot dela un distins reprezentant al nostru în dietă «Tribuna» aduce acum informația următoare:

«Partidul național vrea să i-se dea deplină satisfacție asupra infamiei săvârșite contra unui membru al său. Vaida va veni deci numai dându-se această satisfacție, în plină satisfacție asupra infamiei săvârșite vadă d'o rușine și mai mare: că un deputat naționalist poate fi isgonit din dietă, fără că simțul parlamentar maghiar să considere aceasta drept o atingere a umanității.

«Din dilema asta nu-i permis să-i lăsăm să scape pe cei cari au urzit și săvârșit infamia contra lui Vaida».

Nici între această informație și între aceea dată de noi nu vedem, că ar fi vre-o contradicție.

Atunci, la ce mai întindem vorba?

«Discuție nu facem» zice «Tribuna» la încheierea articolului său din 15 Octomvrie, «din momentul, în care vedem că în curând trebuie să ne strângem toate puterile și în frățească solidaritate să pretindem satisfacție pentru Vaida și pentru națiunea română insultată în persoana d-lui «Vaida».

Discuție nu facem, răspundem noi; fiindcă ne știm conduși de aceleași sentimente pe cari le profesează și «Tribuna» în chestia aceasta și fiindcă nici nu vedem absolut nici un motiv de discuție.

ROMÂNIA.

Cenzura în România.

Citim în le „Courrier Européen“ o informație a corespondentului pentru România a acestei foi M. Craioveanu, care ni-se pare cu atât mai neverosimilă cu cât libertatea presei este un punct din constituție și România s'a arătat totdeauna foarte liberală față de presă așa icât nici informatorilor străini

FOIȚA ZIARULUI „LUPTA.“

Farmece.

Pe prispa casei din zăvoi, împrejmuată de arini înalți, nu mai ese Lia cea frumoasă, cu cerceșe prinse 'n părul ei negru ca umbra. De mult cântecul ei dulce ca un vis și ușor ca suspinul nu se mai aude în răcoarea serilor de vară, nici lărmuitoarea vârtelniță nu-și mai desface firul de arniciu, ca să-l treacă repede prin mânuța ei mică și moale.

La răspântie nu-i mai iese Lia înaintea lui, îndată ce prinde o undă subțire de sunet de cioae venită de departe, și nici Ionaș nu-și mai oprește carul cu boi să-și încarce fericirea ce-i zâmbia, ca un copil, pe fânul mirositor, s'o desmierde, s'o gîdile, s'o înece în sărutări, numai pe cei douăzeci de pași, din răspântia pin'acasă.

Și aici veneau pasările cerului să le îndulcească traiul; aici pătrundea murmurul apei, să farmece șoaptele de iubire, aici era beșugul, ce li-alunga dela cămin orice griji, pentru ca iei, departe de sbuciumările lumii, să-și răsfățe viața, de o zi, de două, de nouă... de câte o fi.

Nu! Nu mai e nimic din toate astea.

Pe drumuri și poteci au năpădit bălăriile; zidurile căsuței încep a se roade de vremuri, înăuntru pustiu și-a găsit sălaș, iar prin acoperiș pătrunde amenințător ca un blestem buhuitul bufniței și cobitul cucușului. Uu! Mă cutremur, îmi fac cruce și zic Doamne ferește!....

Unde-i Lia? A intrat în pământ! Unde-i Ionaș? E nebun! Uite-! Cu pas greoi, merge fără nici o țintă, obrații supti de suferință, brăzdați adânc de lacrimile ce-i curg fără sfârșit din colțurile ochilor; îmbrăcat de pomană de vr'o inimă îndurătoare. — Strigă-!

Ionaș! Măi Ionaș! N'auzi?

Nu! Nu te-a auzit! Nu te-a văzut! Nu te simte!

Nu l'a văzut nimenea dormind; nimenea nu știe unde umblă, ce mănâncă, ce face. Copiilor li-e frică de el și fug, când îl văd. Oamenilor nu li dă bună-ziua, nu li mulțumește. Sărmanul Ionaș!....

Ce-o fi cu el? Rachiul! O vai de păcatele lui! Nu-i nici un rachiul! L'a văzut cine-va bând?

'I s'o fi smintit capul! Apoi da, vezi bine că 'i s'a smintit capul, dar de ce?

Nimenea n'o să vă poată spune. Numai dacă ar intra cine-va în bordeiul șiștei de lângă vale, care pune ulcelele la flăcăi și la neveste și descântă de toate dorurile din lumea asta și ar strânge-o de gât, pân'ce 'i-e glasul pe sfârșite, cărâind, așa v'ar spune tot, tot... «Stai maică, stai... mai îngăduie-mă nițeluș, nu mă strânge de prăpadenie... stai să-ți spun... Desleagă-i puțințel glasul, să-ți poată vorbi...» «Păcatele mele maică, de, știam și ieu c'o s'ajungă bietul om așa rău! Tot eu am să ispășesc păcatele la toți slujii și la toți nenorociții. N'o să mă mai erte al de sus, că nu-s păcate de iertat, cele făptuite de mine.

N'o să'mi putrezească oasele, o să mă chinuesc fiartă într'un cazan cu păcură, o să mă frământă dracii cu cârligele înroșite în foc și-o să mă tăvălească prin fier topit, păcatele mele Doamne, ce-o s'ajung».

«Spune hârcă blăstămată, spune-mi, ce-ai făcut cu Lia, nu mă înfrici tu cu iadurile tale! Haide! Auzi!».

«Urrr!... hrr... scoateti unghiile din gât... că mă 'nnec... scoate-ți-le, că-ți spun, numai lasă-mă, nu mă omori cu zile!»

nu li-a impus să ia o directivă dictată de interesele unuia sau altui guvern, ci i-a lăsat să se conducă de propriile lor principii.

Iată informația în chestie:

Am semnalat la timp, după potolirea războaielor, că dl Ionel Brătianu ministru de interne, a luat măsuri grave contra presei și a tendințelor populare.

Acum dl Brătianu să sfătuiască cu colegii săi nu numai asupra modului de a sancționa ultimele sale acte, ci și asupra mijloacelor de a restrânge libertatea presei, respectându-se însă constituția, care este foarte categorică și nu suferă nici o restricțiune în aceasta privință.

Ceea-ce cere ministrul de interne este că subalternii săi din toate departamentele să dea ordin funcționarilor, de a câștiga câte trei exemplare din orice broșură ce le-ar veni în mână și de a însemna mai cu seamă acele broșuri, cari au tendința, de a turbura spiritele și a transforma organizația socială actuală.

Intrunirea dela clubul conservator din Iași.

La 13 c. a avut loc la clubul conservator intrunirea convocată în chestiunea înființării doctoratului în drept.

Discursul dlui Bădărău.

Dl Alex. Bădărău fost ministru este primit cu lungi ovaiuni. Dsa începe prin a spune că partidul trebuie să dea dovadă de completă armonie și de bunăvoință pentru a reuși ca ideea să devie realitate.

Dl Bădărău intră apoi în analiza chestiunii înființării doctoratului în drept la Iași.

Dsa spune că această chestiune interesează deopotrivă pe toți leșenii și întreaga Moldovă.

Dânsul arată apoi cum că chestia înființării doctoratului în drept la București e fapt îndeplinit, că la 1 Novembrie începe chiar cursurile acolo, pe când pentru Iași nu s'a luat nici o măsură care să îndreptă-

țească credința că se urmărește înființarea doctoratului și în Iași.

Părerea mea zice dl Bădărău, pe care n'o ascund niciodată, ar fi ca să fie o singură facultate de drept și aceasta numai în Iași, căci pletora prea mare de avocați va ajunge odată o adevărată primejdie.

Cu toate acestea, dacă se completează facultatea din București, trebuie negreșit să se completeze și universitatea din Iași pentru că altminteri prestigiul ei va cădea și se va lovi și în prestigiul Iașului, al tuturor cetățenilor și al întregii Moldove.

Dl Bădărău expune apoi programul de acțiune ce va întreprinde în această chestiune. Dsa spune că a scris dlui Poni pentru a invita pe toți reprezentanții Iașului la o consfătuire, iar dacă aceasta nu se va face, se va adresa reprezentanților oficiali ai județelor interesate în această chestiune.

Dacă nici astfel nu va reuși, va chema pe cetățeni ca prin întruniri publice să manifeste dorința de a nu se știrbi prestigiul Iașului.

Dsa cere și obține aprobarea unanimă pentru ca comitetul executiv al partidului conservator să întreprindă o acțiune pentru a nu se știrbi interesele și prestigiul Iașului.

Patriotismul nostru.

Sub acest titlu „Népszava“, organul partidului socialist, în numărul său dela 15 c. după ce confirmă sentimentul patriotic desfășurat de Garbai, delegatul acestui partid, la președintele Camerei, în discursul său dela 10 Octombrie, zice că da, partidul socialist nutrește sentimente patriotice, analoage cu ale oricărui membru din coaliție, până acolo, până unde acest patriotism nu e exploatat de unele clase în interesul lor propriu.

„Aceeși deosebire de vederi — zice mai departe ziarul în chestie — există și în ceea ce privește chestia naționalităților. Patriotismul oficial dictează apăsarea naționa-

lităților, închiderea școalelor lor, dacă e posibil, confiscarea cărților lor de literatură, excluderea lor din orice oficii, maghiarizarea cu forța, cu ajutorul școalei, a administrației și a preoției.

Patriotismul nostru nu ne învață asta. Fiecare popor, fie acela slovac, sârb, român sau orice, are dreptul, după părerea noastră, să se folosească de limba sa, de obiceiurile sale, de naționalitatea sa. Nunumai, că are drept, dar din punct de vedere al mișcării muncitorimeii e de dorit chiar, ca să învețe în școală în limba lor maternă, căci dacă i-om sili să învețe în școli ungurești uită scris și citit cu limba maghiară cu tot.

E de dorit ca să se înțeleagă în limba lor maternă cu autoritățile lor, pentru că în acest caz pot să-și dea seamă de abuzurile administrației și se pot feri mai bine. Și din punct de vedere general uman, e de dorit, ca fiecare popor să-și aibă literatura sa bogată, știința sa și arta sa.

Tendința de maghiarizare nu e numai nedreaptă dar și fără nici-un înțeles. După indicațiunile istoriei, până în prezent n'a reușit nimănui să îndepărteze un popor ce locuiește în masă dela naționalitatea lui, chiar dacă numărul lui e excepțional de mic.

Cum să reușescă acest lucru în Ungaria, unde poporul maghiar are aceeași forță numerică cu celelalte naționalități din stat?

Acestea le spune „Népszava“ despre drepturile naționalităților din Ungaria.

Cântecul e vechi pentru a încerca o comentare a acestor adevăruri.

Dar ne mirăm, că cei dela putere nu vreau să înțeleagă acest lucru, cu atât mai mult, cu cât rezultatele ce le obțin pe calea maghiarizării sunt tocmai contrare intențiunii lor. Căci a maghiariza un jandarm român, sau un biet ofițier, care pentru pâinea de toate zilele, își sacrifică naționalitatea sa și-și vinde conștiința, asta nu însemnează un succes. Ceea ce e mai trist, este că tocmai această tendință de maghiarizare cu forța plantează ura între popoarele vecine în detrimentul înaintării economice și culturale a țării. Căci până când în orice parte unde ungurii trăiesc în vecinătate cu poporul românesc până în pre-

Ascult-o! Dă-i pace și-o ascultă!...

O garoafă era Lia, un bobocel înflorit în zăvoi. Nu iera floare mai frumoasă, când sta a se înroși de-o vorbă glumeată a flăcăului îndrăgostit, nu iera cuprină mai mirositoare ca sinii ei; nu era crin mai înalt și mai mlădios ca ea și nici albul crinului nu era mai luminos ca brațele ei moi, nici buze mai dulci; dulci ca sucii florilor.... nici glas de pasăre măiastră nu întrecea cântecul ei....

«Stai hârcă! Oprește-te! Nu mai vorbi! De unde le știi tu toate astea? Cine ți-le spune? Ai vrăji, care te-nvață? Vorbește! Acum să vorbești!

Hrr!... nu-ți înfige unghiile în gât, stai, lasă-mă să-ți spun:

«Trecea pe aci de multe ori Armand, șiți pe Armand, băiatul cel tânăr al boierului, și l'am chemat să-i pun ulcelele, și i-le am pus. Și ulceaua-i striga Lia, și eu i-am spus. De atunci n'am mai avut pace de iel. În toată ziua auzeam înspre vecernă clopotele telegarilor. Apoi i-am spus să nu mai pună clopote și n'a mai pus. Apoi venea călare, iar calul îl țineam în tindă, o zi, două și i-am dat drumul singur acasă, iar

Armand a rămas la mine încuiat; dormea pe rogojină și-i dam să mănânce pâine prăjită unsă cu ceapă.

E frumos Armand, tu știi cât ie de frumos și dragostea îl îmbujoară și pe iel, ca pe o fată nevinovată. Când a văzut pe Lia i s'a trecut toată roșeața până și de pe buze; iera alb ca frunza plopului și tremura ca ea, când o alintă boarea. S'a strecurat încet prin dosul casei tiptil-tiptil și a ajuns să-i prindă mijlocelul. — Ea a țipat de spaimă, s'a desfăcut din mâinile lui și s'a încuiat cu zăvorul.

Bietul Armand, pare-că-l văd cum a căzut înaintea icoanei și cum să ruga cu lacrimi, să nu-i zdrobească fericirea. Dormea și să zbătea în somn ca copriș de frigurile morții.

A doua zi iar s'a dus și ea iar s'a închis cu zăvorul. Dar către seară un cântec jalnic se împrăstia prin zăvoi din fereastra Liei:

Dragă inimioară
De ce te-ai întristat
Ce dor te doboară,
De plângi ne'ncetat?

I-am mai pus odată ulceaua, am descântat-o și când a pus-o la ureche plângea. Plângea ulceaua, cum plânge o femeie nenorocită, părăsită de ce-a avut mai scump și mai drag pe lume.

Și când a tăcut ulceaua, ușa bordeiului s'a deschis și Lia i-a căzut lui Armand în brațe.

Atâta tot! Ei s'au dus și mi-a rămas ulceaua plină cu galbeni.... hrrr! scoateți unghiile din gât... Lasă-mă să mor mai rău... nu mă omori de-odată!.....

Fugi! nu-ți spurca unghiile în carnea iei blăstămată. Las-o să vucuiască uitată de moarte, să se chinuiască singură în bordei, să n'aibă pe nimeni să-i toarne pe gât înghițitura din urmă.

A sfărâmat o fericire în leagăn, a împrăștiat pustiul asupra căminului din zăvoi; pe ea a închis-o într-o lume, ce nu-i a iei și lui i-a zmintit mințile!

Sărmanul Ionaș! Uite-I! abia se mișcă. Capul nu și-l mai poate duce și lacrimile nu și le mai poate opri.

George Stoica.

zent era pace și vecinii se ajutau ca frații unul pe altul, până atunci astăzi noul sistem de guvernare — a stârnit ura de rasă în inima ambelor popoare, așa încât abia se pot suferi.

Nu ziarele românești sunt acelea care presară tendința de desbinare, ci ei înșiși, cei dela cârmă, domniii miniștri, cari fac orbis legile, fără a pipăi pulsul voinței poporului, fără a întreba, fără a ispiti, dacă aceasta e bine sau nu.

Și au absolută nevoie de aceste sfaturi, pentru că acolo unde poporul se conduce fără voia lui și fără știrea lui, este o domnie anarhică, care n'are rostul ei în împrejurările de astăzi.

Starea sănătății Monarchului.

După informațiuni semi- oficiale, monarchul a petrecut noaptea din urmă ceva mai bine, ca în trecut. Tusea i-a conturbat numai câte odată șomnul.

Dimineata temperatura a fost normală, catarul aproape pe sfârșite.

Viena 15 Oct.

O telegramă sosită astăzi la ora 9 anunță următoarele:

M. Sa a petrecut noaptea liniștit și a tușit mai puțin ca până în prezent.

Azi de dimineață n'a avut fierbințeli. Catarul însă nu s'a schimbat.

Suveranul s'a sculat la ora 5 și cinci minute mai târziu s'au deschis ferestrele camerei de culcare pentru aerizare.

La orele opt Monarchul a primit pe arhiducele Francisc Salvator, care s'a interesat de starea augustului bolnav. Arhiducele a petrecut o jumătate de ceas în castelul dela Schönbrun.

Viena 15 Oct.

Înainte de amiază ministrul de externe Baronul Aehrenthal a fost la castelul Schönbrun pentru a se interesa de starea Suveranului. E. Sa a cercetat în apartamentele sale pe baronul Paar șeful casei militare imperiale, unde a stat cam zece minute.

Vien 15 Oct.

La vestea, că starea sănătății monarchului merge spre bine operațiunile de bursă s'au ameliorat.

Viena 15 Oct.

Înainte de amiază asupra stării Suveranului au început a apărea simptome de friguri.

Medicul de casă Dr. Kerze a fost chemat în două rânduri.

În general starea monarchului e îmbucurătoare.

Țărani și „domnii“.

Dăm fără comentariu din partea noastră corespondența ce urmează și pe care autorul o recomandă în atențiunea nădrăgarilor români din Panciova.

De multe ori întâlnesc țărani români, cari sunt superiori în cunoștința luptelor noastre naționale, multor «domnii», înțonați cu ghete de lac, cilindru și haine după cea mai nouă modă. E foarte natural deci, că celor dintâi, țărănilor, trebuie să le datorăm cu iubire și respect, iar celor de pe urmă, «domnilor» cu dispreț.

Țăranii de cari vorbesc, bine sunt în curent cu viața noastră politică-națională, dar totodată cunosc foarte bine și străduințele, progresele noastre pe terenul social, cultural și economic. Ei, cu adevărată dragoste vorbesc de deputații noștri naționaliști, le comentează discursurile rostite în dieta țării, condamna sălbătăcia și insulta de care a fost părtaș deputatul Vaida, iar în timpul de pe urmă alegerea dela Beiuș, a fost la ordinea zilei.

Faptul, că unii dintre țărani noștri să interesează și astfel au cunoștință de tot

ce se petrece pe terenle vieții noastre, se atribue frumoasei și laudabilei împrejurări, că ei cetesc foile noastre românești, nu numai cele săptămânale, ci și cele zilnice, din cari apoi se înarmează cu cunoștințele trebuincioase. Se văd țărani români, cari venind la oraș și citesc foaia pe drum, ba chiar și la modă se vede aceasta.

Acești țărani români deci, cu vârf și îndesat își împlinesc datorințele către neamul lor, și cu atât mai mult, căci ei cetesc și cărți românești.

Numărul acestor bravi țărani din zi în zi crește, din zi în zi e mai mare, și nu va trece multă vreme, până când razele dătătoare de viață ale culturii naționale românești cu triumf vor străbate și în cele mai ărcăcioase colibe și bordece, de unde întunecul pentru totdeauna se va împărășia.

Să nu se ridice deci acuze în contra țăranului român, că el nu sacrifică nimic pe altarul neamului, ci în loc de acestea, cei chemați, cei înzestrați cu calități superioare, cu desinteresare, cu adevărată dragoste și iubire să muncească pentru desrădăcinarea și nimicirea tuturor obiceiurilor rele și deprinderile păgubitoare, de care, durere, sunt stăpâniți țărani români. Aceasta trebuie considerată de una dintre cele mai importante devize, de cea mai măreață și sublimă operă și atunci țăranul român, cunoscând glasul vremurilor în care trăiește, va progresa, va face minuni.

Acuze, acuze grave însă trebuie să se ridice în contra unor nădrăgari, unor «domnii» — fără considerare la poziția lor socială — care, absolut nu își împlinesc datorințele către neam.

Sunt mulți, foarte mulți «domnii», — o noare excepțiunilor — cum am zis mai sus, înțonați cu ghete de lac, cilindru, haine țiate după cea mai nouă modă, cari nu cetesc absolut nici un ziar, revistă sau carte românească! Aceste creaturi seci, aceste materii duse, acești hybrizi însă cu mare pathos cetesc ziarele, revistele și cărțile ungurești — de ex. «A Nap», «A Hir», — și astfel e lucru natural — căci e imposibilitate psihologică — ca ei să fie însuflețiți de aspirațiunile, străduințele noastre naționale românești.

Ei au cunoștință de toate societățile ungurești, «Asociațiunea» și «Societatea pentru fond de teatru român» însă, pentru ei sunt învăluite în ceața groasă, ei cetesc toate produsele banale ale literaturii ungurești, a literaturii de gheșeft, ei sunt în curent cu scriitorii maghiari, iar de un Iorga, Goga, Sadoveanu, etc., nu au nici o cunoștință, și înșfârșit, ei nu știu scrie, ceti și vorbi bine românește!

Educațiunea națională a acestor hybrizi, din toate punctele de vedere e n' spus de condamnabilă, la ei simțul, conștiința națională, e atât de decăzută, de degenărată, că nu merită nici a fi desprețuiți!

Dacă te adresezi către ei să aboneze, să cumpere o foaie sau carte românească, cu cinism, cu nerușinare îți zic: «Eu nu cetesc românește», iar dacă le spui, că și ei au datorință să sprijinească foile, precum și toate pornirile românești, atunci — își trag capul între umeri și fug.

Acești «domnii» trebuie deșteptați din lertargie, acești «domnii» trebuie aduși la cunoștință de sine chiar dacă s'ar recurge și la măsuri drastice.

Zic încă odată, că nepăsarea și păcătoșenia e mult mai mare pe partea «domnilor» decât pe partea țărănilor. Iar pentru a ne putea aștepta la mai multă conștiință și din partea țărănilor, ar trebui, doară, ca acei, dela cari ar trebui să vină această conștiință, să fie treziți ei înșiși mai întâi.

Alex. Timariu.

Cronica externă.

Din Rusia.

Ca viitor președinte al Dumei este designat Dr. D. Chipov, care va fi ales în guvernamentul Moscovei cu voturile cadejilor.

Să crede, că Chipov va fi ales ca președinte al noii Dume grație voturilor cadejilor și ale câtorva grupări dintre moderați.

Alegerile primare, acelea care aleg delegați, cari vor alege electori, și aceștia vor numi pe deputați sunt aproape terminate pretutindenea.

Rezultatele nu sunt încă peste tot locul cunoscute și mai ales statisticele diferă asupra interpretării acestor rezultate. După statistica cadejilor suntem în măsură de a arăta cum să repartizează delegații țărani după opiniile lor politice: Cadeji 78, stînga 256; progresiști 373; totul pentru opoziție 708; dreapta 385; moderați 171; opinii necunoscute 272; total pentru aceasta grupă care nu poate fi considerată întreagă ca guvernamentală 556.

Alegerile în al doilea grad au început; ele sunt aproape pe sfârșite în guvernamentul Moscovei. Din această provincie asupra 96 de alegători cari trebuie să fie aleși 86 să împart în modul următor: dreapta și octobriști 38; opoziție 35; țărani 13. — Rezultatele cunoscute deja într'un oarecare număr de orașele mai mici sunt clasate de statistică oficială astfel: moderați 300; dreapta 92; stînga 53.

Cu ocazia ultimei reuniuni a secțiunii Ligei poporului rus din Varșovia un profesor de liceu Dr. Alexeiev și-a pus candidatura la alegerile legislative. Dl Alexeiev și-a susținut mandatul de deputat prin faptul, că ar fi compus discursurile câtorva deputați reacționari din a doua Dumă. Discursurile lui Sazonovici, profesor la universitatea din Varșovia, care avuse un deosebit răsunet, acelea ale lui Crușevan și multe alte au fost redigiate la comandă de Dl Alexeiev.

Rezoluțiunile „fabricantului“ de discursuri sunt foarte bine comentate.

Franța în Maroc.

Dl Regnault, ministrul Franței, a plecat la Rabat la dorința Sultanului acompaniat de amiralul Phillibert și de generalul Léautey. Aci a avut loc o recepțiune solemnă. S'au schimbat două discursuri. Dl Regnault, a zis, că Marocul a trecut prin circumstanțe foarte dificile, însă a fost sigur, că Sultanul va ajunge să restabilească ordinea executând reformele prevăzute în actul dela Algeziras. Sultanul Abd-el-Azis a răspuns, că el a avut speranță în sprijinul și colaborarea Franței și că va face tot ce-i stă în putință pentru a face să dispară urmele incidentelor recente și va aplica reformele. Cu această ocazie i s'au oferit Sultanului insignile mării Cruci a legiunei de onoare.

Ticăloșiile bandelor grecești.

O scrisoare din Salonic anunță că o bandă de greci sub conducerea unui oarecare Aminta, oficer în armata grecească, a comis o serie de atentate asupra românilor macedoneni.

Acum vre-o 15 zile a ucis trei ciobani cuțo-vlahi din satul Dranița, vilaetul Salonic și pe alți doi la Cernova, în fine alți doi la Kirimida.

O depeșă sosită din Constantinopole confirmă punct cu punct aceste detalii.

FRANZ JOSEF Apă purgativă

ȘTIRILE ZILEI.

Măști 15 Octomvrie n.

— **Minciunile lui Corcan.** Vestitul solgăbirău al cercului Iam a pornit proces de calumnie împotriva dlor L. Bolcaș și D. Birăuțiu pentru două știri apărute anul trecut în ziarul „Poporul Român“.

Acest proces s'a dezbătut astăzi. În apărarea sa, dl Corcan a spus și o minciună susținând că „*corurile bisericesti, sub pretextul că învață numai cântări bisericesti, agită împotriva statului*“.

Această minciună e demnă de cel care a spus-o și ne dă măsura cuvenită pentru a cunoaște caracterul acestui om pătimăș.

La pertractare s'a prezentat numai Dl Birăuțiu, care a fost pedepsit la 14 zile închisoare și 100 coroane pedeapsă în bani.

De notat este că tribunalul n'a permis ca inculpatul să dovedească faptele din articolul în criminat.

— **Manifestația dela universitate.** Luni seara a fost un adevărat scandal la universitate. Profesorul socialist Pikler Gyula trebuia să-și țină cursul de filosofie la universitate. În sală au pătruns afară de auditorul obicinuit o mulțime de studenți clericali și patrioți kossuthiști, cari la urcarea profesorului la catedră au provocat scandal. Ei au fost scoși afară însă de cealaltă studențime așa încât Pikler a putut să-și țină neîmpiedecat cursul.

La eșire clericali i-au huiduit, auditorii lui însă au purtat pe profesorul care să urcase într'o trăsură în triumf până la locuința lui.

Publicul i-a făcut de asemenea ovațiuni.

— **Reuniunea femeilor române gr. cat. din Blaj** își va ține adunarea generală Duminică în 27 Oct. n. 1907 la orele 3 d. a. în localul casinei române.

— **Cazul dela Lipova.** „Tribunei“ i-se dau următoarele informații, pe cari le reproducem și noi, părându-ni-se a fi din izvor vrednic de credință:

Onorată Redacțiune!

Referitor la comunicatele ziarelor române și străine despre întâmplarea nefericită din Lipova eu ca martor ocular Vă dau următoarele informațiuni, pe cari Vă rog să le publicați în interesul adevărului.

Adevăr este numai, că nefericirea s'a întâmplat în via și la masa protopopului Voicu Hamsea în decursul pușcăturilor. Nici unul însă dintre cei prezenți nu-și poate da seama de unde și cum a putut fi împușcat d-na Putici, deoarece în tot decursul culesului și a cinei s'a pușcat. E adevărat și aceea, că protopopul V. Hamsea încă a pușcat de 2—3 ori cu revolverul ce l-a luat din colnă la sine tocmai ca să nu umble cu el copii și servitoarele și să eviteze vre-o nenorocire. V. Hamsea însă a pușcat în aer către vie iar nu în direcțiunea d-nei Putici. Nu este adevărat, că ar fi pușcat sub masă, nici că ar fi avut intențiuni de sinucidere, sau că ar fi amestecat, precum nu e adevărat, că moarta ar fi fost în stare binecuvântată.

Dacă faptele concludente ar aduce pușcătura mortală în legătură cu persoana protopopului V. Hamsea, aceasta nu s'a putut întâmpla altfel, decât că în momentul, când a scos revolverul din buzunar, s'a lovit coșul de masă și s'a descărcat sub masă, ceea ce însă în larma altor pușcături din ur nime nu a observat, nici chiar d-nul Hamsea. Ragretăm adânc toți cei de față

accidentul nefericit, dar nici un om cu suflet curat nu poate acuza pe nime, deși unii oameni și unele foi în descrierea acestei întâmplări triste au dovedit multă răutate. Cazul trist a atins foarte zguduitor pe bătrânul protopop, care însă conștiu de nevinovăția sa suportă cu resignațiune nemărginită durere sufletească, care este cu atât mai mare, cu cât este îndrudit cu învățătorul Putici și totdeauna i-a fost protector și binevoitor și acum încă se va nuzi să micșoreze după putință jalea familiei. Inmormântarea a fost în 13 l. c. în prezența unui public enorm și în mijlocul jalei generale.

— **Deputația năsăudeană la ministrul Apponyi.** Cetim în „Rev. Bistr.“: Membrii deputației, aleasă de adunarea fondurilor din Năsăud în chestiunea îndreptățirii la fondul de stipendii, s'au prezentat Miercuri în 9 Octomvrie în audiență la ministrul instrucțiunii Apponyi și au solicitat rezolvarea chestiunii și i-au prezentat încă un memorandum întregitor. În deputație au luat parte d-nii: Dr. D. Ciuta, Gavril Scridon, Ciril Deac, Dr. Dionisiu Loginu, Dr. Vasile Pahone, Dr. Victor Onișor, Ion Păcurariu și Ion Ghetie. Deputația a fost prezentată de d-l deputat Ion Ciocan, iar cuvântarea către ministru a ținut-o d-l Ciuta. Ministrul în răspunsul dat a declarat, că a studiat foarte temeinic chestiunea și și-a făcut convingerea, că în afacerea îndreptățirii la fondul de stipendii stăm față cu res judicata, când, după lungi pertractări, Majestatea Sa a aprobat statutele de acum pe timpul, când era ministru Csáky. Clausula de aprobare a instrumentului fundațional înseamnă, că chestiunile normate se vor pertracta mai departe, fără însă a fi rezolvate (?). A promis, că va studia memorandumul întregitor prezentat și a accentuat între altele, că fondul de montur a dat numai o mică parte din fondul de stipendii.

— **„Ungaria“.** Ziarele maghiare anunță, că Moldovan Gergely ar fi scos în Cluj o nouă foaie sub titlul „Ungaria“. Presupunem, că e o greșăală la mijloc și e vorba numai de vechea revistă alui Moldovan pentru care se încearcă în felul acesta o reclamă nouă dar zădarnică. Cel puțin zădarnică în punctul succesului moral, care nu se poate încena prin nici o subvenție atunci, când lipsește tocmai temelul moral.

— **Patria în primejdie — încă odată.** Bine înțeles nu e pentru cea din urmă oră! Asta ne mângăie și pe noi, cari avem sentiment și pentru partea comică a lungiei și descreeratei tragedii în care se sbuciumă țara noastră. Dar asta are să-i mângăie mai cu seamă pe acei cari își fac un gheșeft din nesfârșitele comedii, pe cari le înscenează pe socoteala țării.

Cea mai nouă: autoritățile administrative din nordul Ungariei caută de mai mult după agitatori slovaci veniți din America și despre cari se susține, că ar fi adus cu sine mulți bani pentru agitați și o Marseillaise-ă slovăcească pentru împărțire.

Nu putem ști, dacă pe patrioții noștri îi neliniștesc mai mult banii veniți din America ori Marseillaise-a. Pe unul Francisc Pollakovici care ar fi șeful propagandiștilor slovaci veniți din America se zice că l'ar fi deținut poliția dela frontieră și la ordinea procurorului din Rosenberg l'ar fi pus la închisoare și ar fi confiscat dela dânsul 1500 coroane, bani destinați pentru agitație. Nici vorbă, cu 1500 coroane se și putea organiza și înarma în scurt timp o primejdieasă răscoală printre slovaci. Procurorul a și grăbit să ceară începerea instrucției pe motiv de agitație și instigațiune. Partea ce i-se atribue procurorului și harnicilor paznici ai ideii de stat decât pe-acele cari

li-se impută celor mai noue victime slovace, bătându-l în toate spaimetele pe dl procuror-reles și pe toți ceilalți patrioteles.

— **Primar păcătos.** Ne scrie un Român din Vraniuț cu inima întristată pentru purtarea judelei din acea comună, care în ziua când se ținea darea de samă a dlui deputat Aurel Novac în comunele Ciuchici, Răcășdia și Vraniu, a dat poruncă să iasă oamenii la islazul porcilor să taie spini și scăieți. Toată antistia s'a făcut luntre și punte ca să-i scoată pe oameni la robotă tocmai în ziua Sfintei Cruci, ca pe vremele iobăgiei. Oamenii s'au apărut de sila smințișilor slujbași astfel, că au trimis babele și copii la robotă, iar ei tot s'au dus unde i-a tras inima, ca să audă cuvintele românești ale deputatului lor național. Judele Ion Mara și tovarăși sei au uitat, că sunt Români și creștini?

— **Convocare.** „Reuniunea învățătorilor din Archidieceza gr.-cat. de Gyulafehérvár-Fogaras (Poc!) Alba-Iulia și Făgăraș“ convoacă adunarea generală a Reuniunii la Balázsfalva—Blaj, pe zilele 29 și 30 Octomvrie n. 1907, pe lângă următorul Program:

Sedința I. Ordinea de zi:

1. La 6 și trei sferturi a. m. participarea în corpore la serviciul divin în catedrala Metropoliei.
2. La 9 oare a. m. deschiderea adunării generale.
3. Constatarea membrilor prezenți.
4. Raportul secretarului despre activitatea reuniunii în anul expirat.
5. Raportul casarului.
6. Raportul bibliotecarului.
7. Raportul comitetului redacțional al organului reuniunii «Foaia Școlastică».
8. Exmiterea comisiunilor:
 - a) Pentru examinarea rațiociniului pe anul 1906/7 și a proiectului de budget pe anul 1907/8.
 - b) Pentru examinarea raportului comitetului redacțional.
9. Propuneri eventuale.

Sedința II. Ordinea de zi:

1. Raportul comisiunilor exmise în ședința primă.
 2. Fixarea tezelor pedagogice-științifice pentru proxima adunare generală.
 3. Desbaterea propunerilor întrate la biroul central în senzul §-ului 29 lit. c. din statute.
 4. Dispozițiuni pentru verificarea procesului verbal.
 5. Inchiderea adunării generale.
- Balázsfalva—Blaj, din ședința biroului central, ținută la 30 Septemvrie n. 1907.
- George Muntean, Petru Ungurean,
președinte. secretar I.

— **Ca o dovadă de indiușătoare și bine meritată dragoste între preot și popor, dăm scrisoarea dela vale:**

Mult stimată le Redactor,

Aceea ce voesc să vă scriu, de mult îmi zace pe inimă, deci vă rog din suflet să publicați în plăcuta noastră foaie „Lupta“.

În comuna noastră Ciclova-Montană, avem ca preot, pe, de toți stimatul domn Petru Popovici, care servește în comuna noastră de mai bine de 25 ani, după cum îmi spuse tata aseară, că el de mic micucel cercetează regulat biserica. Înainte de a veni părintele Pătru la noi, biserica avea un președinte și preot care nu băga în cap soarta bisericii și a poporului cari toți își susțin viața, aruncându-se prin o vârtelniță în fundul pământului. Aceștia nu aveau grijă să păstreze creșterii amărăți, ce veneau la biserică; ci făceau fonduri fără fund. Și de aceea biserica pe vremea aceea era de comedie în cercul Orăviții. Astăzi biserica

noastră, Doamne ține-o! e împodobită frumos. Bunul nostru părinte Petru Popovici în vreme de 25 ani, a făcut-o să aibă padiment de marmoră cu flori ca la Timisoara, steaguri, răpizi, policandre, străni ca la logojeni. Are acții la toate băncile românești și bani grămadă. Când o vezi e de fală. Fală să-ți fie părinte Petre. Rânduială în biserică n'am văzut să fie alt-unde ca la noi. Epitropii sunt controlați în toată Dumineca și sârbătoarea, ce venite și cheltueli au făcut la biserică. Socoșile bisericii în totdeauna la 31 Decembrie a fiecărui an sunt gata. Tot sfinția sa le face. Cu învățătorii trăește în tică, tot așa și cu poporul, care îl iubește mult. Dar, Doamne sfintel e greu bolnav și ne este tare frică, să nu-l pierdem. Venerabilul consistor ar face o mare minune când ar da acestui preot bun cu toți, lăudat și vrednic de primit un semn de recunoștință pentru merite.

Bunul Dumnezeu să-l lase încă multă vreme sănătos între noi căci bun și vrednic preot este.

Nu avem următor, lasă că avem un președinte la comitet ca un Babeș renumit, îl chiamă M. Muntean ocnar și cantor de bun renume.

Dar ce ne vom face când nu vom avea preot cum am avut? Dumnezeu să ni-l țină și să ne scape de frica aceasta.

Ciclova-Montană, 10 Oct. 1907.

Gruia.

— **Societatea de lectură „Inocențiu M. Clain“ a teologilor din Blaj** s'a constituit pentru anul 1907 | 8 alegându-și următorul comitet: President Augustin Folea t. an. IV, vicepresident Iuliu Maior an III, secretar Valeriu Opreșu t. an. IV, archivar Onoriu Savu t. an. III, controlor Justin Poruțiu t. an. II, cassar Petru Domșa t. an. III, bibliotecar Victor Neamț t. an. I, notar Longin Corcheș t. an. I, membrii în comisia literară Vasile Berinde și Aurel Iubașiu t. an. IV, Alexandru Brumar și Emil Sasu t. an. III, Ioan Pop și O. Bugnăr t. an. II, Ștefan Suci și Ioan Brad t. an. I.

— **Himen.** Dl. Alexandru I. Sighișoreanu inv. și dsoara Iuliana Cioara își vor serba cununia la 20 Octombrie st. n. în Roșia-Montană. La mulți ani!

— **Societatea de lectură „Ioan Popasu“** a tinerimei studioase dela institutul teologic și pedagogic diecezan din Caransebeș, s'a constituit la 21 Septembrie (4 Oct.) 1907 sub prezidiul dlui dr. George Dragomir prof. sem. în modul următor: Președinte dr. George Dragomir, vicepreședinte Iosif Caragea cl. a. III, notar prim Vichentie Ciorogariu cl. a. III, notar secund George Onae ped. a. IV, cassar Aurel Balea cl. a. II, controlor Spasie Cristea ped. a. IV, bibliotecar Traian Simu cl. a. II, vicebibliotecar Eftimie Jianu ped. a. III, membrii în comitet Coriolan Popoviciu cler. a. III, Nicolae Văleanu cler. a. III, Ioan Mitariu cler. a. II, Nicolae Popoviciu cler. a. II, Ioan Iencea cler. a. I, Iosif Pascu cler. a. I, Aurel Crăciun ped. a. IV, Mihuj Jigorea ped. a. III, Augustin Hinda ped. a. II, George Cărbău ped. a. I.

— † **Necrolog.** Dl. Iuliu Putici anunță cu durere moartea soției sale Marta Putici născ. Ghilescu, răposată după scurte și grele suferințe Sâmbătă, în 12 Octombrie n. a. c. în etate de 32 ani, după o căsătorie de 13 ani.

Rămășițele pământești ale defunctei se vor înmormânta după rital gr. or. în cimitirul din Lipova Duminecă în 13 Octombrie n. a. c.

Lipova, în 12 Oct. 1907.

Fie-i țărâna ușoară și memoria binecuvântată!

— **Petrecere de cules cu sfârșit—tragic.** În 10 I. c. a cules via sa din Lipova dl. protopop Voicu Hamzea și ca de obicei și cu această ocaziune a invitat la masa sa ospitală afară de rudeniile din loc și vre-o câteva familii cu cari trăește în prietenie mai intimă.

Fiind timpul frumos și cald masa s'a întins afară în liber și la orele 5 p. m. s'a început oșina împreună cu cina, în decursul cărsia îngrijitorii viilor și vințelarii ca de obicei incontinuu au pușcărît ca astfel să contribuie și să exprime buna dispozițiune.

Fiind și copii la vie, dl. protopop din precauțiune a luat revolverul din colnă, unde-l ținea permanent și, ca să nu-l poată afla copii, l'a pus în buzunar, iar la masă, întorcându-se spre vie l'a slobozit de vre-o două ori în aer, ceea ce a plăcut societății vesele și sgomotoase. Cu ocaziunea împușcării ultimei dată tot înspre vie, s'a auzit de odată vaetul dnei Marta Putici, soția simpaticului învățător Iuliu Putici din Lipova, și ținându-se de pânțele dnei Putici s'a sculat dela masă și a mers în colnă, unde s'a constatat că este împușcată. A urmat o panică enormă și nimeni nici azi nu-și poate da seama de unde și cum a putut veni glonțul în direcțiunea dnei Putici, deoarece dl. protopop a umblat cu revolverul cu foarte mare precauțiune și totdeauna a pușcat îndărăt spre vie în aer. Întâmplarea tristă și nefericită a consternat pe toți cunoscuții dar mai ales a frânt și deprimat pe dl. protopop Hamzea, pentru că s'a întâmplat la via dsale și de oarece este înrudit de aproape cu familia Putici. Deși nu s'a constatat nimic până acum, din mila față de cei 3 copii orfani dl. protopop face tot posibilul ca să micșoreze durerea și să mângăie familia jalnică.

Discurs

rostit la 21 Septembrie n. c. de dl. Dr. Gavril Tripicn, după deschiderea adunării generale a „Astrei“.

Ilustre dle. President!

Onorat Comitet!

Onorați Oaspeți!

În clipele acestea de sărbătoare și de meditație vom înălța sus inimile noastre către orizontul larg și luminos, ce ne deschideți prin îndrumările date și prin faptul fericitor, că atâția frați vrednici ați venit la noi din toate părțile, cu inimi aprinse de iubire pentru ideilele superioare ale vieții românești: pentru cultura și literatura poporului român.

Iată-ne dar, atrași a privi la cărările infinite ale progresului în cultura omenească; progres, care chiamă cu putere nebiruită pe fiecare popor a sui tot mai sus treptele sale și a beneficia tot mai mult de darurile sale bogate.

I.

Ce puțin știe omul și poporul la începutul vieții sale! Nu se cunoaște pe sine. Nu-și cunoaște părinții, rudele. Nu-și cunoaște casa, împrejurimea, vecinii, după cari viața lui să desvoltă, să întărește, să înălță sau slăbește, cade. Nu cunoaște valoarea bunurilor ce posedă; nici a bunurilor, la cari are dreptul de a putea ajunge. Trăiește în întunec. Se lovește la fiecare pas. Cade victimă la toți și la toate. E părtașul unei sorți de compătimit.

Dar bunul Creator vine în ajutorul omului și al poporului — între multe altele — cu legea conservării de sine, și cu legea progresului general. Omul și poporul azi primește o idee nouă, o cunoștință nouă, o experiență nouă, o descoperire nouă,

mâne, poimâne alta și alta nouă, până ce descoperă atâtea legi, adună atâtea puteri, atâtea cunoștințe în toate direcțiunile, încât ese cu încetul din cerul nebuloș și sărac al conștiinții începătoare și ajunge la o conștiință luminoasă, bogată, la o lume internă de idei, de cunoștință, care treptat poate înainta până la depărtări incalculabile.

Astfel omul și poporul prin muncă și silință neîntreruptă, trece triumfător înainte pe calea luminării de sine, pe calea progresului nesfârșit în cultura intelectuală (în știința generală).

După viață, capabilitatea de cultură e primul dar, ce Dzeu a dat spiritului omnesc. Și cu aceasta, iată am ajuns la un punct din programul statutar al «Astrei» noastre: de a lăți cultura intelectuală, lumina cunoștințelor folositoare în toate direcțiunile între poporul nostru, ca să-l scoatem din întunec și din rățaciri și să-l facem capabil de luptă pentru existență.

II.

Progresul însă nu se reduce numai la lărgirea cercului de cunoștințe! Ar fi prea puțin pentru spiritul omnesc. Pentru aceea bunul Creator a dat omului — poporului, capabilitate de cultură și în altă direcțiune. L'a făcut accesibil și pentru cultura inimii (a sentimentelor)! I-a dat legea perfecționării morale, a stăpânirii, în lumea sentimentelor; și preste tot: puținta de a judeca în forul intern și de a face ordine în lumea ascunsă a sentimentelor sale.

Iată legea: Fiecare idee nouă, cunoștință nouă, când se înmăgăzinează în conștiința omului — poporului, e însoțită de un strat de sentiment, de un grad de căldură, de măsură de putere. E puternic și bine îngrijit stratul de sentiment: e puternică și ideea și devine idee dominantă, activă, vie. E slab și negles stratul de sentiment: atunci și ideea devine slabă, palidă, ba se întunecă și nu mai poate eși la suprafață în conștiință. Aceasta e lupta internă a ideilor și a sentimentelor. O luptă, în care voința și judecata omenească e capabilă de progres în sens nobil și nesfârșit.

Ce puțin simte omul și poporul la începutul vieții sale! Și unul și altul e îngrădit în cercul strimt și împetrit al egoismului necumpătat. Și unul și altul e brutal și rău. Toate relele „egoismului le are. Inima-i ca piatra, sentimente superioare, concepțiuni superioare nu se prind în ea, cum nu se prinde semânta de grâu în piatră.

Dar Creatorul lumii e mare măiestru. Peatra cu timpul se sfarmă, se preface în praf și nisip și devine folositoare vieții superioare. Tot așa e și cu inima aspră a omului — poporului. Ea trece — trebuie să treacă — prin școala severă a vieții, prin atâtea dureri și suferințe, se moaie, dar devine mai nobilă și capabilă de sentimente superioare.

Egoismul strimt și necumpătat cedează treptat, trece la cumpăt, trece la iubirea către familie, către locul natal, către școala sa, biserică sa, patria sa, neamul său, către omenimea întreagă, către știință, către Dzeu.

Ce progres enorm e, dela egoismul strimt, până la iubirea de neam și de patrie! În cazul prim omul nu jertfește nemica. În cazul din urmă el, patriotul, se jertfește chiar și pe sine, pentru neamul său, patria sa, pe care le recunoaște de unități superioare față de individ, față de sine.

Acesta e progresul în cultura inimii și e indispensabil omului și popoarelor civilizate, omenirii civilizate. Numai pe această cale e posibilă mila, solidaritatea și dreptatea, pacea și frățietatea, armonia în viață, în lume.

Și dacă va veni cândva timpul visat și dorit de atâți apostoli mari ai lumii, ca inima omului și a poporului, se considere omenimea întreagă de unitate superioară, de o mare și solidară familie alui Dzeu, în care fiecare popor e tractat ca frate — ca membru egal îndreptățit — unde cel

mai mare va ocroti pe cel mai mic, aceea epocă va fi a înfrățirii popoarelor, va fi cea mai strălucită apoteoză a culturii inimii omenestii! Va fi o mare apropiere către idealul cerut în «Tatăl nostru»: «Vie Doamne împărăția Ta» între noi, să împărătească frățietatea, dreptatea, pacea, mila.

Progresul în cultura inimii e mai mult și mai superior din punctul de vedere al coexistenței și al fericirii, decât progresul în cultura intelectuală, pentru că în prima linie, ba exclusiv, numai cultura inimii realizează mila, pacea, armonia, și dreptatea morală, pe pământul suferitor, în omenirea așezată pe temelii de adevărată cultură.

(Va urma).

Cei opt deputați români, 1) cari au reușit apoi la alegerile din 1905, «puțini la număr dar însuflețiți în sfințenia și dreptatea cauzei, pe care o apăra în dietă și fac datorința cu pricepere și energie». 2).

Numărul să înmulțește apoi la alegerile din primăvara anului 1906, când întreaga suflare românească din Ungaria, însuflețită de același ideal de aceeași cauză, scot învingători din nou 14 candidați, fruntași ai neamului, cari sunt următorii: Coriolan Brediceanu, Vasile Damian, Vasile Goldiș, Dr. Iuliu Maniu, Dr. Teodor Mihali, Dr. Aurel Novac, Dr. Nicolae Oncea, Dr. Ștefan Petrovici, Dr. George Popovici, Dr. St. C. Pop, Dr. Nic. Șerban, Dr. Ioan Suci, Dr. Alex. Vaida-Voevod, Dr. Aurel Vlad.

In 26 August n. 1907 e ales în cercul Beiușului, cu o majoritate de 804 și însuflețitul luptător Dr. Vasile Lucaci.

Activitatea acestora e proaspetă, o cunoaștem deci cu toții. Glasul lor, care face cunoscute lumii întregi dorințele și durerile noastre străbate pretutindenea, chiar și în locuri pe unde până acum poate că nu ni s'a știut de nume, ori ne era uitat numele.

Lumea civilizată are datorința să judece meritele acestor bărbați desinteresați, cari sacrifică totul pentru neamul lor obidit și îndatorată să-și exprime indignarea și să-și spună verdictul văzând cum 10 milioane maghiari și evrei, caută să maghiarizeze din creștet până în tălpi tot atâtea naționalități cu trecut atât de glorios și cu cultură europeană.

O direcțiune politică căreia îi lipsește și cel mai primitiv simțământ de morală și dreptate, o direcțiune politică absolută, trebuie să se prăbușească în mormântul creatorilor ei, și că timpul acesta nu e departe ne dovedește pe de o parte decadența morală și scandalurile ce zilnic să ivesc în rândurile politicienilor dela putere, iar pe de altă parte trezirea naționalităților și în deosebi a poporului român din amorțea politică.

Șicanările și intimidările zilnice sunt trecătoare. Tot așa și sutele și sutele de mii de coroane, la cari sunt osândiți martirii noștri naționali din simpla cauză că și iubesc legea, limba și moșia, și că cer dreptate pentru un popor demn de altă soarte. 3).

Rămân însă vecinic ura și dorul de răsunare sădite în sufletul românului. Iar credința, că viitorul apropiat îi va dărui și lui vremuri mai bune, îi dă putere să supoarte toate necazurile.

Apadia, în August 1907.

(Sfârșit).

Economie.

Lipsa de nutreț. Din întreaga țară sosesc știri triste asupra situației agricole. Seceta mare în cele mai multe ținuturi zădărnicește facerea arăturilor și semănatul grânelor de toamnă. Pășunile sunt pretutindeni părjulate așa, că agricultorii sunt siliti deja de pe acum a da nutreț vitelor.

E mare teamă, că la iarnă lipsa de nutreț va bântui în întreaga țară. Prețurile grânelor și ale plantelor de nutreț, atât artificiale, cât și naturale se urcă în continu și în mod foarte simțitor.

Primejdia crește deoarece guvernul Serbiei a hotărât, că ori ce fel de plante de nutreț pot fi importate în Serbia, fiind scutite de impositul vamal, astfel mulți speculanți de ai noștri vor exporta nutreț în regatul vecin.

Asociația regnicolară a agricultorilor ungari a adresat o rugare ministrului de agri-

3) Dela 1884 până la 1894 au fost 80 români osândiți la 54 ani 1 lună și 20 zile închisoare și 21 mii 320 coroane amendă; dela 1896—1906, 188 naționaliști la 44 ani și 49 zile închisoare și 49.293 cor. amendă, fără a socoti cheltueile de judecată. Din 18 Aprilie 1906 până la finea lunie 1907 au fost acuzați aproximativ naționaliștii în 104 cazuri la 21 ani 9 luni și 3 zile închisoare și 19.161 cor. amendă, iar cheltueile procesuale să urcă la 60.000 coroane.

cultură, că acesta având în vedere interesele cultivatorilor de vite să opriască exportul tuturor plantelor de nutreț.

Ministrul de agricultură a ordonat adunarea datelor în întreaga țară, pe temeiul căror apoi să se alcătuiască un tablou al cantităților plantelor de nutreț aflătoare în posesia agricultorilor.

Având acest tablou ministrul de agricultură, după-ce pe baza datelor adunate va constata, că lipsa de nutreț e iminentă, va propune consiliului ministerial oprirea exportului, în acest caz apoi guvernul ungar va începe negocieri cu cel austriac, ca exportul plantelor de nutreț să fie oprit de pe întreg teritoriul Monarhiei austro-ungare.

Producția de aur în Transvaal. In minele de aur din Transvaal s'a produs în luna Septembrie anul corent 538.034 uncii aur în valoare de 2,284.425 funți sterlingi.

In primele nouă luni ale anului corent s'a produs în total 4,744.136 uncii aur, față de 4,162.468 uncii din aceeași epocă a anului precedent. In minele de aur sunt angajați în timpul de față 95.312 muncitori.

Târg regnicolar de galițe în Arad. Asociația agricultorilor din comitatul Arad va aranja la 6 și 7 Noemvrie n. un târg regnicolar de galițe. Târgul, ce se va ține în orașul Arad, promite a fi foarte cercetat. Direcția domeniilor statului va cumpăra în acest târg pe seama coloniștilor așezați pe domeniile statului 1200 galițe, soiuri alese.

Cei ce voesc să participe la acest târg, trebuie să insinue aceasta cel mult până la 20 Octombrie n.

Recolta mondială de grâu. Conform evaluărilor făcute de «Daily Trade Bulletin» din Newyork, recolta grâului din întreaga lume e de 164 milioane bushel față de 183 milioane bushel din anul trecut.

Falsificatori de vin. Ministrul ungar de interne a ordonat tuturor comitatelor și municipiilor orașanești, ca să controleze cu toată asprimea pe negustorii de vin, cari falzifică vinul. Ministrul îndrumază comitatele și orașele, ca să execute cu strictetă legea despre falzificarea vinului, iar pe falzificatori să-i pedepsească foarte aspru.

Bursa de efecte. Tendința la deschiderea bursei în urma știrilor nefavorabile asupra sănătății Monarhului a fost liniștită, mai târziu în urma cumpărărilor locale și vieneze, tendința a devenit fermă. Circulația a fost încâtva dezvoltată. Rentele și valutele nu s'au schimbat. La încheierea bursei au notat:

La încheierea bursei au notat		Coroane
Acțiunile Institutului de credit		
„ „ „ austriac	vinde	535—
„ „ „ „		741 50
„ „ „ „		467 50
„ „ „ „		655 75
„ „ „ „		111 50
„ „ „ „		93 20
„ „ „ „		115 30
„ „ „ „		96 50
„ „ „ „		101 —
„ „ „ „		19 19
„ „ „ „		23 54
„ „ „ „		11 43
„ „ „ „		117 65
„ „ „ „		95 92
„ „ „ „		95 87
„ „ „ „		95 30
„ „ „ „		2 54

Prețurile cerealelor. Producenții, sosind din America știri despre urcarea prețurilor cerealelor, au cerut azi prețuri urcate, grâul s'a scumpit cu 30 fileri, seara cu 20 fileri, iar ovăsul și cucuruzul cu 10 fileri de maza metrică (100 kgr.) Situația tristă agricolă, în urma secetei îndelungate a îndemnat producenții a fi foarte rezervați în oferte.

Azi până la 12 ore din zi s'au vândut 25,000 măji metriche grâu.

Partea științifică literară.

Luptele politice

ale Românilor din Transilvania și Ungaria dela 1848 încoace.

de C. Cornean.

(Urmare).

5). Pretindem autonomia deplină a comunelor și cercurilor administrative și arondarea lor cu deosebită considerare la limitele de limbă a popoarelor din țară; pretindem alegerea funcționarilor administrativi din popor cu eschiderea dreptului de candidare și desființarea instituției viriliștilor.

6). Cerem lege electorală pe baza sufragiului universal și arondarea cercurilor cu număr egal al alegătorilor, votarea secretă în sediile notariale înaintea unei comisii ambulante și reprezentarea minorităților în parlamentul țării.

Pretindem să se garanteze prin lege dreptul de întrunire și asociare fără nici o restricțiune, pretindem votarea deplinei libertăți a presei, nelimitate în afacerile publice.

7). Cerem transformarea radicală a sistemului de dare, reducerea dării de pământ, peste tot introducerea contribuției progresive, scutirea de sub contribuție a minimului de existență și desființarea dării de consum pentru articlii indispensabili pentru alimentare.

8). Pretindem desființarea fidei comisor, împroprietărirea în măsură corespunzătoare agricultorilor prin vinderea în părțile sub condiții favorabile a moșiilor statului. Cerem inalienabilitatea și indivizibilitatea minimului de proprietate și pretindem ca în ținutul locuit de Români colonizările să se facă numai cu populațiunea română. Pășunatul în pădurile statului să fie pe lângă taxă încă dat în arendă direct poporului, iar legea referitoare la păduri să fie schimbată mai pe ușurarea poporului. Interesele muncitorilor să fie scutite în mod echitabil în raport cu minca lor făcându-se imposibilă exploatarea lor din partea întreprinzătorilor. Prin instituit de stat să se introducă asigurarea obligatoare a muncitorilor pentru cazul de boală și bătrânețe, având să contribuie în acest scop statul, întreprinzătorii, precum și aceea cari aplică muncitori. Nu mai puțin pretindem statificarea igienei publice, medic și medicamente pentru săraci.

Să alege apoi un comitet de 16 membrii pentru executarea concluzelor și pentru conducerea afacerilor electorale, conprins din dnii: George Pop de Băsești, Dr. Vasile Lucaci, Dr. Teodor Mihali, Dr. Alexandru Vaida-Voevod, Dr. Ioan Suci, Dr. Nicolae Comșa, Dr. Aurel Lazar, Dr. Aurel Vlad, Dr. Aurel Comșa, Dr. Isidor Pop, Dr. Victor Bontescu, Dr. Ioan Senchea, Dr. Victor Onișor, Nicolae Ioan, Dr. Ștefan C. Pop și Virgil Tomici.

1) Dr. Teodor Mihali, Dr. Nicolae Comșa, Vasile Damian, Dr. Aurel Novac, Ioan Russu-Șir anul, Dr. Ioan Suci, Dr. Ștefan C. Pop, Dr. Aurel Vlad.
2) Teod. V. Păcățian: Cartea de Aur voi. IV. pag. 3.

Pentru cel mai frumos grâu de Tisa (80 kgr. greutate) s'au plătit 24 cor. 90 fileri, iar pentru cel mai slab din comitatul Pestei (75 kgr. greutate) 23 cor. 35 fileri de mazăre metrică (100 kgr.)

În ultimele 48 ore circulația cerealelor în Budapesta a fost următoarea:

		Măși metriche:	
		Sosit:	Expediat:
Grâu	— —	58565	— — 4128
Secară	— —	9856	— —
Orz	— —	9333	— —
Ovăș	— —	5889	— — 13609
Cucuruz	— —	706	— — 1461
Rapiță	— —	100	— — 101
Făină	— —	483	— — 30286
Tărâțe	— —	— —	— — 3250

Tendența generală în târgul pe termen de cereale a fost fermă. Conform buletinului oficial au notat:

Grâu pro Octombrie 11.89, 11.96—11.92, pro Aprilie 1908: 12.61, 12.67—12.63.

Secară pro Octombrie 10.75, 10.80—10.78 pro Aprilie 1908: 11.31, 11.49—11.50.

Ovăș pro Octombrie 7.90, 7.93—7.95, pro Aprilie 1908: 8.53, 8.54—8.60.

Cucuruz pro Mai 1908: 7.05, 7.09—6.08 coroane de 50 kgr.

Tariful transportului pe năi. Pentru transportul mărfurilor pe apă se plătește până la Budapesta de 100 kilograme: Dela Panciova 50—54 fileri, Neoplanta (Ujvidék) 46—48, Bezdán 32—36, Senteș — Seghedin 52—54, Zenta 48—50, Titel 46—48 Timișoara —, Becicherecul-Mare 50—52 fileri.

În aceste sume sunt socotite și darea de transport, precum și taxa de asigurare.

Piața din Budapesta.

I.

Cereale.

Grâu, m. metr. (100 kgr.)	frum.	24 cor. 90 fil
„ „ „ „ „	mijl.	24 „ 45 „
„ „ „ „ „	slab	23 „ 35 „
Secară, mazăre metrică	dela	20-15 — 20-90
Orz, „ „ „		15-40 — 15-80
Cucuruz „ „ „		13-50 — 13-80
Ovăș „ „ „		15-75 — 16-35
Rapiță „ „ „		34-50 — 36- —

II.

Produse.

Prețurile sunt socotite după 100 kilograme în bafi gata.

Unsoare de porc, dela	153 cor. —	154 cor.
Slănină „ „ „	128 „ —	131 „
Cartofi „ „ „	3-20 „ —	6-10 „
Spirt dela	59 — cor. —	60 —

III.

Târgul de porci din Kőbánya (Steinbruch)
(Prima calitate ungară.)

Bătrâni	— — —	fileri kilogramul.
Tineri	130—132 „	„

Redactor responsabil:
VASILE MACREA.

Tipografia «Pop. Rom.» Budapesta, István-ut 11

Un candidat de avocat

cu praxă bună află aplicare în cancelaria subscrișului numai decât.

Dr. Danil Szabó
adv. Blaj.

1—3

„Sebeșana“

Institut de credit și de econ. • Filială în Vinjul-Inf. (Alvine).

Primește depuneri spre fructificare și plătește:

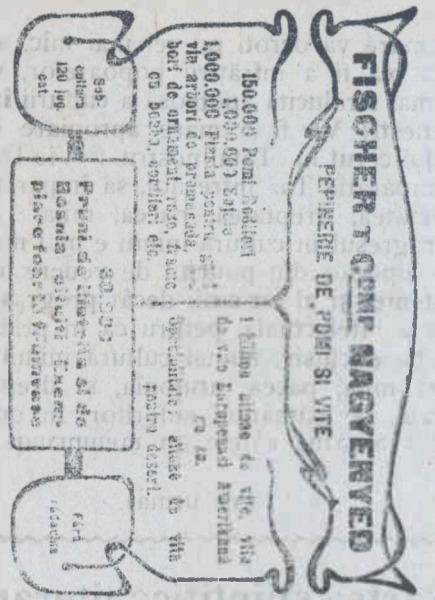
1. 5 proc. interese pentru depuneri fără abdicere;

2. 5 și jum. proc. interese pentru depuneri dela 5—10000 Cor. cu abdicere de 3 luni;

3. 6 proc. interese pentru depuneri de peste 10000 Cor. cu abdicere de 6 luni.

Darea o plătește institutul. 1—6

Nr. dir. 161—1907.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de **advocat-jurisconsult** al institutului de credit și economii, societate pe acții „Ardeleana“ din Orăștie (Szászváros), să scrie prin această concurs cu termen până la 15 Nov. a. c.

Beneficiile împreună cu acest post sunt:

1. Salar fundamental anual de	K	4000
2. 20% bani de cuartir	„	800
3. Din venitul cancelariei advocațiale o tantiemă egală cu a directorului, tantiemă care de prezent variază între	„	1200—1300
4. Din trei în trei ani un adaus de salar de 7 1/2% a salarului fundamental	„	300
5. La comisiuni și emisiuni diurnele regulamentare.		
6. Drept de penziune conform normativului în vigoare.		

Doritorii de a ocupa acest post au să dovedească că posed calificațiunea legală, prin acte corespunzătoare. Cererile să se adreseze până la termenul sus indicat la direcțiunea institutului.

Cel ales nu va putea exercia praxa privată și va avea să-și ocupe postul imediat.

Informațiuni mai detaliate să dau la cancelaria direcțiunii institutului.

Orăștie, la 15 Octombrie 1907.

Direcțiunea.

„PROGRESUL“

Institut de credit și economii în Marosillye.

CONCURS

Direcțiunea institutului de credit și economii „Progresul“ în Marosillye publică concurs pentru ocuparea

* postulul de cassar *

pre lângă un salar anual de Cor. 960.

Cassariul va fi angajat de ocam dată numai pe un an începând cu 15 Noemvre s. n. a. c. după care timp direcțiunea va decide asupra definzării lui.

La caz că direcțiunea îl va denumi de funcționar definitiv, în sensul statutelor, își are dreptul și la tantiema statutară.

Cel ales are a depune o cauciune de Cor. 500 — după care primește 6 procente interese.

Reflectanții sunt rugați a-și înainta suplicele instruite cu eventualele documente cel mult până 30 Octombrie s. n. a. c.

Marosillye, 12 Octombrie 1907.

1—3

Direcțiunea.